

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon, sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 25.

Brasiovu 15|3 Aprile

1877.

Brasiovu, 2/14 Aprile.

Situatiunea europeana este asiá de seri6sa si de incordata, orizontulu politiceii esterne asiá de neguros si de posamaritu. incatu pentru noi, fiii cei vitregi ai statului maghiaru, afacerile interne ale acestui statu abiá mai potu avé vr'o insemnata. Inse cu t6te aceste, indemnati mai vertosu de iubirea ce o avemu catra dlu Tisza, nu potemu intrelasá nice de asta-data de a ne interessá de cursulu lucrurilor in acestu statu ungurescu.

Pactulu dualisticu, acestu fetu monstrosu alu anului 1867, care a facutu pe unguiri domni stapanitori preste trei milli6ne de romani si averea lor, n'a incetatu de a formá sorgintea cangrenei, ce r6de le temeliele esistintiei statului ungurescu. Mai inainte de serbatorile pasciloru organele dlui Tisza assecurá pre t6ta lumea, ca pactulu dualisticu este fapta implinita si indata dupa feriele pasciloru se va presentá ambeloru parlamente spre desbateru si aprobare. Feriele pasciloru au mai trecut; camerele se voru intruní preste optu dile si cu t6te aceste cestiunea impacatiunii dualistice nu este inca lamurita, ea formédia inca obiectu de controversa intre Pest'a si Vien'a. Unii dintre ministrii maghiari colinda inca pre la usiele domniloru din Vien'a si se assecura, ca cestiunea tarifei vamale si cea a bancei nationale voru poté se dè preste capu totu ce s'a facutu pana acum. Apoi afara de acést'a, agitatiunea contra impacatiunii dlui Tisza inca a luat dimensiuni asiá de mari in Ungari'a, incatu din acésta cauza partit'a cea mare a dlui Tisza este apr6pe de disolutiune totale. De aici vine apoi, ca organele guvernului incepu dejá a amenintiá cu dis6lverea camerei, inse nu cugetu cu firmu, cá amenintiarea se devina fapta, ci numai cu intentiunea de a intimidá pe acei deputati, cari nu spera se mai fia alesi, cá asiá se-si calce convictiunea si se dica da s6u ba, precumu va poruncí dlu Tisza.

— Representatiunea comitatului Aradu inca a decretatu, a tramite cá si comitatulu Pestei o petitiune la camera, prin care va cere nu numai se se respinga proiectele de legi despre nou'a impacatiune, ci se se infintiedie banca nationale maghiara independenta de cea din Vien'a si totuodata se se desparta si territoriulu vamalu ungurescu de celu austriacu.

— Dlu ministru de finace Sz6ll a capetatu procura nelimitata dela camera, cá se incheie unu imprumutu nou, inse precumu cetimu, procur'a nu-i ajuta nimicu, pentru ca niminea nu voiesce se mai creditedie Ungariei, nice chiaru pre langa cele mai mari interese.

* * *

Situatiunea esterna a devenitu érasí amenintat6ria. Prospectele de pace n'au duratu mai lungu decatu serbatorile Pasciloru, ca-ci dupa scirile mai noue erumperea resbelului este iminenta. Protocolulu rusescu, in locu se aduca pace, precumu se promitea si lumea credea, a acceleratu erumperea resbelului. Acestu protocolu, cá si not'a lui Andrásy si memorandumulu lui Gorciacoff, accentuadia numai necesitatea reformeloru in Turci'a, precumu si urgenti'a executarii lor si preste totu e facutu in termini asiá de generali, incatu nu ofere nice Europei garant'i'a, ca Turci'a va esecutá reformele

chiaru si in casulu candu ar' subscrie acelu protocolu, dér' nice pe Turci'a n'o assecura, ca nu va poté fi atacata in ori-ce momentu din partea Rusiei. Inse mai interessante decatu testulu lui sunt conditiunile, sub cari s'a subsemnatu acelu protocolu. —

Russi'a din partea sa numai atunci se va considerá obligata prin acelu protocolu la retragerea trupeloru sale dela Prutu, candu Turci'a va fi inchiatu pace cu Muntenegru, va face se incetiedie crudelitatile in Bulgari'a si apoi va tramite unu reprezentante specialu la Petruburg, cá se negotiedie in privinti'a desarmarei. Angli'a inca a dechiaratu, ca ea numai prin desarmarea din partea Rusiei se va tieué obligata prin protocolulu subscriu. éra pana atunci 'si pasterdia libertatea actiunii. De aici se vede, ca protocolulu este o comedia inscenata din partea Rusiei, cá pre de una parte se mai castige tempu, éra pre de alta parte se mai complice lucrurile si se faca resbelulu neevitabilu.

Si acést'a i-a si successu diplomatiei rusesci, care dela inceputu a sciutu, cumu-ca Turci'a nu va primí protocolulu, ori si catu de simplu ar' fi acel'a, pentru ca in ori-ce casu ar' fi o umilire pentru dins'a si o lovitura in independenti'a si suveranitatea ei. Din acésta cauza Russi'a n'a intardiatu a defige unu terminu, pana la care Turci'a avé s6u se primésca protocolulu, se incheie pace cu Muntenegru si apoi se tramita unu reprezentante specialu la Petruburg, cá se negotiedie pentru desarmare, s6u la din contra Russi'a va trebui se-i declare resbelu. Acestu terminu a espiratu eri in 1/13 Aprile, adeca tocmai in diu'a, candu a espiratu si terminulu armistiului prelungitu intre Turcia si Muntenegru. O scire electrica dela Vien'a ne anuntia inse tocmai in acestu momentu, ca Turci'a a respinsu protocolulu, a respinsu de nou pretensiunile Muntenegrului si a refusat u de a tramite unu reprezentante specialu la Petruburg. Déca deci t6te aceste sciri ar' fi adeverate, ceea ce noi nu potemu garantá, fiinduca de asta t6mna inc6ce amu vediutu trecundu-se la ordinea dilei preste mai multe ultimaturi rusesci, — atunci firulu electricu ar' si trebui se ne aduca astadi scirea despre dechiararea de resbelu din partea Rusiei, ceea de altmintrelea, pana la punerea f6iei sub teascu ne poté si sosi.

— Alte sciri din alte sorginti se grabescu a anuntiá, ca Turci'a ar' fi respinsu la ultimatul rusescu, inse respinsulu este in t6ta privinti'a nemultumitoriu; ea protestédia contra ori-carui amestecu in afacerile sale interne, inse nu este neinclinata a tramite unu reprezentante specialu la Petruburg; despre pacea cu Muntenegru nu face mentiune nice prin unu cuventu, de unde se vede, ca Turci'a inca nu mai crede in possibilitatea sustinerii pacei, ci voiesce numai se silésca pre Russi'a la inceperea resbelului. „Tageblatt“ din Vien'a afla dejá, ca Turci'a e resoluta, cá indata ce armat'a rusesca ar' trece preste Prutu, se tréca si trupele sale Dunarea in Romani'a, cá se faca din campiele man6se ale Romaniei campu de resbelu, si din Romani'a insasi tiéra de jafu pentru bastobozuci. De asiá ceva inse Romani'a nu se teme; ea a infundatu Dunarea cu turci atunci, candu erá desbinata in doue si candu turcii insuflasera frica Europei intrege.

— Parlamentulu turcescu a decretatu limb'a turcesca de limba parlamentaria esclusiva. — De candu a inceputu acestu parlamentu a functioná, softalele si-au perdutu insemnata, de6race acum parlamentulu este oclind'a opiniunii publice. Candu au ajunsu pretensiunile Muntenegrului in discussiunea parlamentului, mai multi oratori au dechiaratu, ca mai bine 'si sacrifica t6ta averea pe altariulu patriei, decatu se se invoiesca la cederea unei palme de pamentu din territoriulu statului, si mai bine 'si sacrifica si viét'i'a, decatu se suferia ingerintia straina in afacerile interne ale statului, ca-ci atunci statulu si-ar' perde independenti'a, fora de care nu poté fi statu.

— O scire electrica din Constantinopole comunica, ca camer'a turcesca a respinsu cu 65 contra 18 voturi pretensiunile Muntenegrului si s'a dechiaratu contra ori-carei cederu de pamentu. Totuodata pórt'a ottomana a comunicatu agentiloru diplomatiei o depesia circularia, prin care promite a esecutá reformele, inse protocolulu ce i s'a presentatu de catra poterele europene nu-lu poté acceptá in t6te punctele sale. Resbelulu s6u pacea depindu dela modulu cum se va esplicá acésta depesia circularia in Petruburg.

— Alta cestiune de mare importantia la ordinea dilei este si asiá numit'a „cris'a lui Bismark.“ Inca in numerulu precedentu amu notificatu, ca principele Bismark si-a datu demissiunea si voiesce a se retrage dela afacerile statului. Acésta intentiune a lui Bismark a produsu in t6te partile mare sensatiune, ba in Ungari'a nóstra a produsu chiaru consternatiune, de6race se crede, ca Bismark se retrage dela potere din caus'a Rusiei, pe care a mai tienut'o in freu pana acum, cá asiá se-i dè acesteia mana libera si in fine Bismark se-si póta spalá manile dicundu, ca ceea ce s'a facutu, s'a facutu fora voi'a si consentimentulu lui. Se mai crede inca, ca retragerea lui Bismark este de mare influentia si asupra Austriei, care se va sc6te din aliantia celoru trei imperati si va avé de a se teme chiaru si de spatele sale, de a nu ajunge in urma si ea la impartiéla.

O scire electrica din Berlinu dela 11 Aprile spune, ca imperatulu Wilhelm nu voiesce se se desparta de Bismark, pentra aceea nice nu i-a primitu demissiunea, ci prin ordinu imperialu i-a accordatu unu concediu pana in lun'a lui Augustu, inse asiá, cá si in acestu restempu se-lu mai póta intrebá de svatu in cestiuni grave. Pana atunci va fi substituitu in afacerile interne prin presiedintele cancelariei imperiale Hofmann, éra in afacerile esterne prin secretariulu de statu Bülow, si in fine in Prussi'a propria prin Camphausen.

— Dela Ragusa se comunica cu datulu 11 Aprile, ca de trei dile s'a incinsu o lupta vehemeta intre miriditi si turci. Resultatulu este inca necunoscutu.

— Din Bucuresci se comunica diurnaleloru straine, ca intre ministeriulu de resbelu romanu si intre comand'a trupeloru dela Chisieneu esiste o viua corespondintia si comunicatiune. Officieri rusesci vinu la Bucuresci si se intorcu inapoi; officieri romani de rangulu inaltu se ducu la Chisieneu si se intorcu érasí la Bucuresci. De aici se con-

chide, ca între Russi'a și Romani'a există cea mai buna înțelegere pentru cazul unui război.

Budapesta, (Correspondența originală).

Sub titlul „Les Responsabilités“, a apărut de curând în Constantinople o broșură politică, destul de vastă, carea foarte curând se răspândește prin totu Orientul, vedând a doua și a treia ediție, și mai dăruite trecute se publică la Viena (Bloch & Hasbach) în traducere germană, — o broșură ce prin însirarea de date pozitive și de documente pretinse de autentice, vine se arete lumii, cum Russi'a cea fariseică, dela 1871 încôci, pe același timp, când ea simula cea mai pacifică intenție, prin totu felul de intrige și metehne, prin agenți publici și secreți, prin persoane diplomatice până și dintre cele din sferele mai înalte, prin mulți bani și multe promisiuni, prin comploturi și conspirațiuni, prin împărțirea de multe arme și munițiuni, a organizat și înscenat cruntă mișcare și resp. dram'ă din Oriente, spre scopul de a emancipa sentimentele slave și prin ele de a deveni domni'ă popoarelor în această parte a lumii și a pune temelii dominațiunii panslavismului universale!

Ei bine, nu suntem, nu putem să fim în deplină poziție, de a constata în mod pozitiv adevărul tuturor datelor și documentelor publicate în citatul pamflet din Stambul; atâta înseamnă este evident și nu se poate trage de nime la îndoielă, ca: nici una intemplantă, nici un document și nici cea mai mică suspiciune nu cuprinde acea carte în acel sens, cum că dăru și Romani, făcând cei din Austro-Ungari'a, sau cei din Romani'a sau macar cei de pe Peninsula balcanică, ar fi fost agitați și înșurșurați în marea mișcare orientală.

Deci este această, precum nu se poate nega că este, oare nu sunt orbiti cu totul atatu Turcii și Ungurii? Oare nu trebuie să li crepe în două capăt'ă diplomatilor acelora, cari atât se tem de Panslavismul său de supremație și cotoșirea rusă, când ei atatu de pucinu se înșurșesc de sôrtea elementului roman din Carpați și dela Dunare, când lasă pe acestu elementu maltratatu și împilatu, prăda chiar vicisitudinilor timpului greu, tocmai prin Unguri și Nemți și Turci așa dicându — de a dreptul împinsi în brațele Muscalului!

Etă deci că; pre cându cu această broșură se intenționează acuzarea Rusului și alarmarea Europei în contra Panslavismului, ca totu d'odată este cea mai grea acuzare și condamnare o portării netrebnice turco-maghiare și austro-germane față de Romani'ă din Oriente. Apoi cându o dată astfel cei de la putere nu-si precăpu interesul și nu-si vedu peccatele, atunci — Dumnezeu, abia mai poate să-și aștepte altă de catu catastrofe din cele mai periculoase.

Lapsiulungurescu, 30 Martie.

În nr. 19 alu Gazetei, vorbindu d. „u“ în corespondență despre justiția se acatiază de d. Molnár Geza subjudele reg. și afirmă, că ar' împacă criminalității. — Ast'ă e o scornitură ce d. Molnár nu o merita amesurat caracterului și onestității ce lu ornéza. D. Molnár a arătată una diligență rară în cercul activității sale și o dexteritate în oficiul său atatu de mare, încatu ei vâ servî spre onore ori și cându. — Această o afirmă și susținea, precum o recunoștea făcând, și crediu, că și d. „u“, care numai din cer'ă pasiune a amestecat și pre d. subjude între celi ce vorî să dascălescă. Nu-mi place a face vorbe fără a documenta adevărul disolor mele. Am afirmat, că dlu Molnár e foarte activ; eca argumente:

În Decembrie a. 1875 a venit în Lapsiulungurescu în calitate de subjude. Pre anul 1876 a avut din an. espiratu 1875, că restanță 83 criminalități și 242 abateri, apoi cauzele obvenite pre 1876. — Tote aceste le a pertractat și finit, după cum s'a convenit; marture sunt pro-

tocelele. Prelanga tôte, că a avut restanță eredită de pre 1875 și cauzele obvenite pre 1876, pre an. 1877 i a remas restanță 18 criminalități și numai 6 abateri. Apoi în 1875 au fost judecați în generalu 213, er' în 1876 în generalu au fost judecați 316. — Aci se vede activitatea cea mare a d. Molnár. D. corespondența „u“ dice, că d. subjude nu știe limb'ă română. D. Molnár știe și înțelege limb'ă română — parte că unu strainu — destul de bene, și crediu că și dlu „u“ de a venit în vorba cu d'ă a vedut, că o știe; deci, și această afirmație se reduce...

Nu e bene, cându unu omu atatu de loialu și dreptu se pune în comparație cu defunctul Molnár Sándor, pre care tôte lumea l'a condamnat. — Precându Molnár Sándor eră nu numai capul hotiloru, ci și persecutorul și sbiciul lui Dumnezeu asupră totu ce eră romanu. D. subjude reg. amesurat culturai sale l'u poate vedea făcând cine cu cea mai viuă căldură contra romani, spriginindule tôte întreprinderile lor salutare.

„Unul pentru mai mulți.“

Clusiu, în 26 Martie 1877.

Nu e destul, ca trebuie să suferim atate insulte și calumnii, publicate prin multe diuare din patria; nu e destul, ca prin chiar organele oficiose se împedea instrucțiunea lă popor, și ori-ce încercare pentru conservarea și cultivarea limbii române se considera de straini că propagandă ideii dacoromanismului, — nu e destul, a vedea cu ochii, cum se creă funduri și institute, ca d. e. și comitatul curat românesc al Hunedorei se se pota desnationaliza; nu, ci chiar cele mai mici foculare pentru cultivarea limbii noastre, precum institutele de cultură și societățile de lectură existente ici-colea în cate unu oraș, chiar acele în mijlocul atator fatalități și pericole amenințatorice încep, de și nu a-si uită cu totul, înse că atari, cutedu a dice, a-si neglijă încatvă misiunea lor cea adevărată.

Se nu mergu mai departe, reman numai lă societatea de lectură „Julia“ a tinerimii române universitare din Clusiu. Această societate au fost și este unu mare daru dela Dumnezeu într'unu așa oraș că Clusiu, și la așa o universitate, că acesta, unde vedem atati tineri romani veniți de pre la gimnaziul unghuresc, cari nu știu să vorbească limb'ă română, cari nu știu să exprime simțimentelor lor în limb'ă maternă, mă' su siliti chiar în epistole private și în cercul familiaru a recurge la cea maghiară. Apoi încă unde-su acei retaciti caror li rusine a trece de romani și a vorbi românesc, la a caror îndreptare tocma e numită această societate?!

Și intru adevăr la înființarea ei, care e numai meritul eruditului barbătu al națiunii române Dr. Gregoriu Silasi, se putea observa cele mai bune semne de activitate, cari au înșufat cele mai frumoase speranțe în anim'ă veri-carui romanu zelos.

Astăzi înse, cându o vedem cu statute aprobate de regimul maghiar, cându o vedem în sfer'ă sa de activitate liberă, nu observăm afara de cele două concerturi împreunate cu saltu, ce se facu preste anu în favorul fondului ei, nici unu progresu spirituale; mă' nici materiale. Și oare cauză la aceste unde amu pot-o afla? Poate în lips'ă de membrii? Nu, ca ce estu-timpu încă are preste 30 membri ordinari. Ci cauză nu e altă, decatu indiferențismul celei mai mari parti din membri, acelu indiferențism fatalu, care pre di ce merge crește, și prin care foră îndoielă se calca în pătore cele mai sacre scopuri ale acestei societăți. Și acelu astăzi e de jă' de mare, încatu în anulu curinte școl. abia se potă ține o ședință, fiindu presentă majoritatea membrilor.

Comitetul din fruntea societății încă dezvoltă puțină activitate

Lasându la o parte cele urmate cu invitarea la concertu și apoi abdicarea dela cooperare a Drie Bogati, deca a blamat ori nu societatea, nutrimu cea mai bună speranță, că dnu competentu voru fi de aici încolo mai activi, mai zelosi la venirea scopului de caracteru curat național, înșufându vercarui june romanu spiritul de mandria în totu ce este național. Așa se fă! „Ioanu“.

Bistrița-Naseudu la finea lui Martie.

Domnule redactor! Este demult decându nu-ti-am relatat despre viața politică-socială și

națională din acestu unghiu al nefericitei Transilvanie; nu am făcut această, pentru că nu am avut nemica imbecilitate, er' despre lucruri neîmbucurătoare, și marturisesc, ca nu-mi mai place a scrie. Și ce așa pot să scriu decatu despre lipsa poporului ce crește și se mărește în proporție potențiată cu timpul, despre unu indiferențism criminalu atatu alu poporului catu și inteligenței, atatu în viața politică catu și sociale și națională și în urma despre neînțelegeri și subiectivități chiar și în chestiuni de cea mai vitală importanță națională?! Când vedu Romani, cari au fost fericiți în decursu de unu timp lung de încrederea poporului, din alu carui muncă au trăit și trăiesc și cari au a multumit poporului românesc starea în care se află; când vedu, dicu, astfel de Romani nefericiți ignorandu cu totul, mă' chiar atatu cându cele mai sacre interese ale poporului cascadează cu mari sacrificii de sânge și avere, nu mai am nevoie unu gustu de-a-ti relata pentru „Gazeta“, că-mi e rusine de astfel de slăbiciuni naționale, și mi e greu a-le da la publicitate.

Și deca totuși mi permitu a-ti scrie astadată, o facu această voindu, că se aibi informație și despre rezultatul congregațiunii noului comitat ținut în 21 l. c., voindu că „Gazeta“ se fă în curentu și despre dezvoltarea noului comitat B. N. . .

Regretu din anima că-nece astadată nu mă află în pusețiune de a-ti relata despre una numără participare a membrilor romani, nece așa de numără precum erau atunci; când există districtul Naseudului.

Din 120 membrii romani abia amu potut numără vre-o 20 înțelegându aci și pre amplitudinea municipală, precându sași au fostu minimum 50 din vre-o 80. A fostu unu noroc, ca nu a venit pre tapet nece una cauză, în care Romani se vină în opusețiune cu sași că-mi în acestu cau cedeau frumusețu cu tôte majoritatea de pre papir. Me dăru, de atât nepăsare, atatu indolență . . . Deca acuma suntem în absolută minoritate în congregațiunile comitatense, cari sunt, putem dice, unicul terenu de a ne eluptă drepturile și cauzele noastre naționale, — precându amu pot fi în eclatantă majoritate . . . atunci se ne întrebam, ce va fi atunci, când membrii romani voru forma abia a 4 parte din totalitatea membrilor comitatului, cum voru fi aparate atunci interesele noastre, cându din preste 190 de membrii, după reorganizarea comitatului abia vomu avea vre-o 45 Romani? Reflectându la tôte aceste simțescu mare temere, me nelinșesc mare înșurșire pentru celu mai de aproape venitoru alu poporului românesc din acestu comitat.

Venindu la descrierea adunării comitatense me marginescu a spune, că acest'ă a avut una singură ședință ce a durat dela orel 10 înainte până la 1 1/2 după amădie. Tote au decursu rapid acceptându propunerile comisiunii permanente. Numai 2 obiecte au datu ansă la discuțiune mai însemnate și anume:

1. Propunerea comisiunii permanente de-a se încuviința la 2 comune din fostul district al Naseudului, că se potă vinde nesce complesse de paduri granitiarești, la care după comisiunea p. a fostu combatută de d. J. Muresianu și Alessi, ca actulu vândării nu a trecut prin tôte formalitățile, adică s'a trecut cu vederea comis. silvanale din Naseudu — la propunerea d. Cialner (sas) s'a recomandat comisiunii, că pre venitoru se nu se mai întempe astfel de ignoranțe ale comisiunii silvanale din Naseudu; și se nu se prezentă nece unu act comitatului în ante de a fi trecut prin comisiunea silvanale.

2. Dispușerile și respective răspunsul ministerului de interne la reprezentațiunea comitatului în cauză limbii, care are să se folosască în tôte comisiunile comitatense pr. comis. permanente, administrativă etc. prin care răspunsu său, mă' bene disu, ucasu unghuresc menționatulu ministru nu încuveniențiază cererea comitatului comitatensu de a se folosi în menționatele comisiuni tôte 3 limbile comitatului, ci aprobă dispușerile comitatului supremu. Însemnu aci, ca comis. permanentă nu a făcut nece una propunere. Luându cuventulu mai antai unu d. avocat (sas) propuse a se predă actulu menționat la una comisiune spre studere și pentru a si face propunerile referitoare . . . Comitele susținendu a fi această propunere ilegală, declara a nu o pot pune la votu, înse după d. G. Budaker (sas) la combatutu prin una logică și decentă vorbire, aratându, ca aci nu este nemica ilegalitate, și asemenea prin d. avocat D. Lica, în fine se molcomi și Comitele

supremu si acestu ucasu se concediù unei comisiuni de 3, — se inchide incidentele . . .

Atat'a despre adunarea comitetului comitatensu din 21 l. c. Observezu aci, ca pana acuma a existatu cea mai buna armonia între Romani si Sasi, desi multi ambla se o conturbe. Penacandu vâ dura acesta solidaritate nu sciu, inse se speramu, celu pucinu Romanii ei voru fi buni amici si concupatori si in causele loru speciale, penacandu si densii se voru aretá facia de noi sinceri si neperersi si pena candu voru meritá sinceritatea nóstra.

Asiu voi, se insociescu acesta scurta descriere cu multe gloze si recensiuini, dér' pentru acuma me marginescu la una, me restringu pentru a revocá in memori'a inteligentiei romane necesitatea absoluta de infientiarea unui clubu national, despre care amu mai vorbitu de-altu alte dati. Lips'a unui clubu nationale, din barbati bene meritati si independenti a fostu cauza, de multe lucruri au mersu pre dosu si catu am trau in districtu romanescu . . . Déca era concupatori prealabile la fiacare hotarire prin adunarele distr., déca existá unu clubu nationale si acestá está condusu in tóte afacerile sale de principia, de aderveratele interese locale si nationale — parerea mea este — ca multe, multe cause de suprema importantia ar' avé alta facia, nu cum au astadi; atunci nu s'ar' fi nascutu atata dissonantia între cei mai insemnati barbati ai nostri, nu se dá locu de a-se nasce si a prosperá intrig'a si alte vitiuri daunóse atatu particulariu pentru noi, catu si pentru natiune; atunci politic'a fostului districtu nu ar' fi fostu condusa de ampoiati pendent, servi plecati, cari au lucratu dupa porunca, si póte adeseori fora a cei ce facu, fara resonamentu, fora logica; atunci — sum de firma convingere — ca istori'a fostului districtu aiu Nasendului nu ar' contiené atate triste din punctu de vedere nationale cam rusinóse pagine. Oportunitatea si separatismulu nationale nu s'aru fi potutu incubá si desvolta pena a ne compromite facia de trecutulu nostru si facia de solidaritatea Romanilor, care a reclamatu-o si o reclama natiunea romana, pre basea lui 15 Maiu 1848 dela toti Romanii ardeleni. Dér' destulu.

Despre viéti'a nóstra districtuale dela infientiarea districtului pena la contopirea, resp. apunerea lui, privita in perspectiv'a desvoltarei sale politice, nationale si sociale — 'mi reservu dreptulu la alta ocaziune.

Acumu mai accentuezu odata, si conjuru pre toti Romanii voitori de bene, alu caroru anime mai nutrescu interessu de causele nóstre, se nu mai intardie nece unu minutu cu infientiarea unui clubu nationale. Celu pucinu acuma in óra a 11 se se faca aceea ce a trebuitu se se faca de demultu . . . Preste scurtu se va pune in lucrare reorganizarea comitatului, prin urmare se nu se afie nepregatiti. Clubulu nationale ar' avé prim'a misiune de a-se ingriji, cá in fiacare cercu electoral se se aléga barbati harnici, cari se intereseza si participa la tóte adunarele si comisiunile comitatense, se se aléga ómeni independenti priceputi si pre catu se póte neinpedecati dela participarea siedintieloru; nu ómeni ce bolescu de pasiunea comoditatei, nece de aceia ce facu numai parada din frumos'a incredere a poporului, ci barbati derotati din anima causelor nationale. Barbati de acestia avemu, se-i cautamu numai. Se punemu la o parte tóte neintielegerele personale, se ne reunimu cu totii la aperarea si conservarea drepturiloru si averiloru nóstre, se punemu umeru la umeru si atunci sum convinsu voru merge tote mai bene. Déci clubu nationale si ér' clubu. Publiu.

A patr'a adunare generale ordinaria

Institutului de creditu si de economii „ALBIN'A“ tienuta in 29 si 30 Martiu.

Presedintele societati dlu Iacobu Bologna deschide adunarea prin unu cuventu de salutare la 11 óre inainte de amédia, constata presentia a 39 actionari, carii representa 534 actiuni cu 163 voturi; denumesce in sensulu §. 25 din statute pe dd. Ioane Romanu si Visarionu Romanu de notari, ér de scrutatori pe dd. Parteniu Cosma si Dr. Aureliu Brote si dechiara adunarea in sensulu §. 26 din statute de constituita.

Conformu publicatiunei de convocare ddto.

20 Febr. 1877 presedintele pune la ordinea dílei reportulu anualu alu directiunei. D. directoru executivu Visarionu Romanu da cetire acelu reportu in urmatoriulu cuprinsu:

Onorabila adunare generala!

In legatura cu conclusulu adunarii generale precedente din 28 Martiu 1876 (punctulu V. alu processului verbalu) ne permitemu a ve anuntiá, ca statutele societati nóstre modificate in numit'a adunare conformu legii comerciale noue, s'au aprobatu de tribunalulu reg. din Sibiu prin decisiunea sa ddto. 24 Maiu 1876 Nr. 4574 si s'au inregistratu in sensulu §. 158 din legea comerciala.

Conformu art. 19 si 20 ai acelu statute suntemu, domniloru actionari, pentru a patr'a óra intr'uniti in adunare generala, cá se constatamu resultatulu afaceriloru unui anu. Avemu deci onóre a ve presentá bilantiulu anului 1876 esaminatu si aprobatu prin comitetulu de revisiune alu dvóstre.

Acestu bilantiu constitue resumatulu gestiunei afaceriloru acelu anu si, precumu ve veti convinge, constata mersulu prosperu si desvoltatu alu societati nóstre.

Nici in decursulu anului espiratu situatiunea generale economica n'a fostu mai favorabila instituteloru de bani, cá in anii precedenti ai activitatii nóstre. Recolt'a in cele mai multe parti a fostu nemultiamitóre, ce la unu poporu agricolu cá alu nostru, e de influentia simtita asup'ra totororu ramiloru de economia. La cris'a economica, care dureza acumu de 4 ani necurmatu, s'a adausu anulu trecut si o situatiune politica amenintatóre, care a paralisatu totu spiritulu de intreprindere, valórele efectelor publice si chiaru pretiulu imobileloru au continuatu a scadé, ér' lipsele poporului a se inmultí si nesigurantia capitalului a cresce.

La apretiarea resultatului gestiunei nóstre din anulu espiratu, dvóstra nu veti perde din vedere aceste elemente nefavorabili, cu cari avuramu a ne luptá.

Candu inse si dupa acestu anu nefavorabilu institutulu, prin seriositatea administratiunei sale, a potutu nunumai se resiste la tóte greutatile amintite, ci si se realisedie unu profitu multumitoriu, acést'a este prob'a cea mai sigura, ca institutulu nostru ofere tóte acele garantii de putere si de soliditate, cari inspira o incredere generala.

Permitendu aceste, trecemu la detaliulu operatiuniloru nóstre.

I Depuneri pentru fructificarea.

Cu finea anului 1875 erau in institutu

335 depuneri in sum'a de . . . 288,446 22

In decursulu anului 1876 s'au mai facutu

217 depuneri in summa de . . . 314,211 09

Astumodu totalulu acestui ramu in 1876 a fostu de

552 depuneri in summa de . . . 602,657 31

din aceste s'au ridicatu in decursulu anului

131 depuneri in suma de . . . 273,738 20

remanendu starea loru cu 31 Decembrie 1876 de

421 depuneri in suma de . . . 327,919 11 séu cu fl. 39,472 89 cr. mai multu cá in anulu precedentu.

Desvoltarea continua a acestui ramu dovedesce simpatia si increderea progressiva a publicului pentru „Albin'a“.

II. Escomptulu.

Si in anulu espiratu escomptulu a fostu ramulu nostru de operatiune principalu.

La finea anului 1875 erau in portfoiulu institutului

1615 schimburi in valóre de . fl. 470,904 62

in decursulu anului 1876 s'au escomptatu

3599 schimburi in suma de . fl. 1.316,684 39

Prin urmare starea totala a

portfoiulu de schimburi in 1876 a fostu de

5214 schimburi in suma de . fl. 1.787,589 01

Din acestea s'au rescumperatu si s'au rescomptatu in decursulu anului

3520 schimburi in valóre de . fl. 1.292,405 72

remanendu starea portfoiulu cu

finea anului 1876 de

1694 schimburi in valóre de . fl. 395,183 29

séu cu 24,278 fl. 67 cr. mai mare cá anulu precedentu.

In decursulu anului s'au reescomptatu la alte institute din portfoiulu nostru 254 schimburi in suma de 252,772 fl. 29 cr.

O suma dubiósa de 1000 fl. este trecuta in bilantiu între perderi. Déca acést'a suma, pe care n'o consideramu totalminte de perduta, se va incassá mai tardiu, se va trece atunci in contulu profitulu anului respectivu.

Alte daune n'avuramu in decursulu anului nici in acést'a si nici in alti rami de operatiune.

III. Creditulu ipotecariu.

Situatiunea economica si politica nefavorabila n'a facutu inca posibilu nici anulu trecut realizarea vechiulu scopu alu societati nóstre, d'a emite scrisurile fonciari. D'aceea in ramulu ipotecariu s'a operatu si acumu mai pucinu. Iadata ce inse situatiunea se va lamuri vomu luá tóte mesurile pentru efectuarea emisiunei.

Imprumuturile néstre ipotecari au statu la finea an. 1875 din

87 obligatiuni in suma de . fl. 36,659 36

in decursulu anului 1876 s'au mai realizatu

14 imprumuturi in suma de . fl. 6,900 —

Cu totulu deci au statu acestu ramu din

101 imprumuturi in suma de . fl. 43,559 36

In decursulu anului s'au rescumperatu

1 obligatiune, care cu ratele ce s'au mai respunsu face . . fl. 7,488 78

remane deci cu 31 Dec. 1876

100 obligatiuni in suma de . fl. 36,070 58

care este garantata prin ipotece de unu arealu preste totu de 1452 jugere 266 □°, in pretiu de 250,131 fl. 30 cr.

IV. Lombardulu.

Dela starea de . . . fl. 4000 —

in care s'au aflatu la finea anului

1875 imprumuturile nóstre pe efecte publice, s'au redusu acele-si cu 31 Decembrie 1876 la . . . fl. 1270 —

Veti sci, ca in impregiarile actuali nu póte fi nici-cumu recomandabilu, a dá óre-care desvoltare acestei operatiuni de creditu.

(Va urmá.)

Noutati diverse.

— (La institute militare de crescere!) Cetimu, ca c. r. Ministeriu imperialu de resbellu cu datu 23 Februaru 1877 escrie unu-concursu, pe care-lu recomandamu cu totu adinsulu, cá se se folosésca de elu catu de multi romani. Elu suna asiá:

„Cu inceputulu anului viitoriu scolaru (15 Sept. a. c.) se voru afla in institutele militare c. r. de crescere cam urmatóriele locuri erariali militari libere pentru doritori:

80 locuri in scólele reali militare inferiori in Güns si St. Pölten;

10 pana 'n 15 locuri in scól'a reale superioare 1 cursu in Beseric'a Alba (M. Weisskirchen);

35 pana in 40 locuri. cursu III in scóla reale militare superioare totu acolo;

70—75 locuri in cursurile I in ambele academie militare.

In cursulu 2, 3 si 4 a unei scóle reale inferiori militare, apoi in alu 2 cursu in scól'a reale superioare militare din Weisskirchen, pentru anulu viitoriu nu se potu inca primi.

Conditiiunile de primire se afla in §§ ii 14 si 19 ai regulamentulu de primirea aspirantiloru din

crescerea privata in institutele c. r. militari (publicate cu cercularea din 5 Iuliu 1875 nr. Pres. 2458, care se p \acute{o} te trage dela librarii din Vien'a Seidel & Sohn.)

Petiitiunile de primire la pers \acute{o} nele, ce se tienu de militari, suntu a se da pe cale offici \acute{o} sa militare celu multu pana in 15 Maiu la comand'a generale militare a respectivului aspirantu.

La aceste petitiuni suntu a se alatura :

1. Unu testimoni \acute{u} de locuintia si patria.
2. Testimoni \acute{u} de nascere si botezu.
3. Testimoni \acute{u} , ca e oltuitu (d \acute{e} ca nu va fi in testimoniulu medicului pusa si oltuirea).
4. Testimoni \acute{u} medicului militariu si in fine.
5. Testimoniulu ultim \acute{u} de sc \acute{o} la si studia, respective testimoni \acute{u} de frequentatiune seu de maturitate alu aspirantului.

Ni s'a comunicatu acestu concursu si dela comand'a c. r. militaria din Sabiu, d \acute{e} r' elu da rotogolu prin t \acute{o} te diari \acute{a} le, si noi reimprospatamu cele susu dise, c \acute{a} se ne folosimu de elu pe intrecute, pentruca, d \acute{e} ca fiii nostri si asia trebue se-si faca anii de servitiu militare, apoi e mai avantajosu pentru ei, d \acute{e} ca crescu in institute, de unde aducu cu sene pregatirea si indreptatirea de a servi c \acute{a} officiri.

— (Focu mare.) In comun'a Boi (Ban) langa Oresti'a erupse in 1 Aprile n \acute{o} ptea unu focu de mana diavol \acute{e} sc \acute{a} — atatu de mare, incatu in 2—3 \acute{o} re dearsera 83 case dimpreuna cu cladirile economice, fructe si totu din giuru. Viforulu straplant \acute{a} foculu si in comun'a vecina Cigmo, in departu de $\frac{1}{2}$ \acute{o} ra, unde arsera 18 case si 23 siuri. Totu mana satanica va fi pusu si aici focu. Tetiunarii ar' treb \acute{u} cautati si pusi la scut \acute{e} la pe vi \acute{e} tia.

— Expeditiune ung. la Asia centrale intreprinde c. Bela Szecheny cu alti 2 literati si cu scopu de a cerceta locurile necunoscute in Asi'a centrale si a studi \acute{e} relatiunile zoologice, botanice si mineralogice; d \acute{e} r' costa 100,000 fl. si numai la t \acute{o} mna voru porni.

— 1560 tunuri pentru armarea artileriei n \acute{o} stre suntu gata tormentate; se mai repar \acute{e} za inca 80 tunuri de munti -de calibru de 7 centimetri, apoi 780 tunuri de reserva si 40 dela 8—10 centimetri de largi \acute{e} r' de munte. In secretu tempu Austri'a va av \acute{e} cu t \acute{o} te gata 2460 tunuri, 2920 lafette, atatea carre cu munitiune si preste 1 milionu proiectile, bombe.

— (Unu episcopu de justitiatu.) Ion D. Lee, episc. Mormoniloru din America, f \acute{u} de catra justiti'a federale condamnatu la m \acute{o} rte, pentruca a fostu luat \acute{u} parte la masacrulu emigranților californici in 1857; elu f \acute{u} impuscatu in 24 Marte tocma in loculu, unde se intempl \acute{a} masacrulu, in faci'a poporului.

(Sinucideri in Franci'a) se intemplara in an. 1876, 5600 ad. 4400 de barbati si 1200 femei, dupa statistica ufficiale. Caus'a se scrie a fi smintirea de minte, ur'a vietii, doreri corporali si beti'a. 1800 era tierani, 1000 palmasi si 228 servit \acute{o} rie; 29 era mai teneri de 16, 78 preste 80 ani. Cu $\frac{1}{5}$ parte mai multi decatu in an. 1875.

— Metropolitu in Bucovin'a si Dalmati'a se denum \acute{u} archimandritulu Blasevicz; patriotulu romanu Andrievicz se denum \acute{u} archimandritu. Din partene le dorimu succesele cele mai bune intru pastorirea turmei incredentiate, care se s \acute{e} nta, ca grigi'a pastoriloru ei se estende la t \acute{o} te necessitatile culturai poporului in limb'a lui, c \acute{a} se nu degener \acute{e} ze spre daun'a patriei.

— (Daunele, ce le a avutu Franci'a in resbellulu cu Germani'a in an. 1870/1.) Ministeriulu francescu de interne a facutu o statistica despre t \acute{o} te daunele, c \acute{a} te le au suferitu poporatiunile, prin invasiunea germaniloru din 1870/1. Sum'a totale, constatata prin organele administrative francese, face in franci 886,957,755; contributiuni de resbellu si pedepse in bani se platira Germaniloru,

229,996,029 franci, din care suma plati singuru Parisulu 200 mill \acute{o} ne de franci. Requisitionile in naturale, care le d \acute{e} d \acute{e} ra francesii, se urcara la 134,107,747 franci. Spesele cu incuarterarea si cu ingrijirea tropeloru facu 101,809,814 franci, Daun'a causata prin furtu, prin focu si prin alte acte bellice face 392,911,839 franci.

T \acute{o} te pierderile ac \acute{e} stea se impartu asupra 34 departemente, dintre cari Seine-et-Marne, Seine si Seine-et Oise au suferitu tare; celu da'ntaiu cu 50,904,041 fr., \acute{e} ra alu doile 268,196,022 fr. si alu treile 146,500,930 fr. Statulu a platitu pentru t \acute{o} te aceste perderi o desdaunare in sum'a de 617,147,889 fr.

Cu t \acute{o} te daunele si cu t \acute{o} te miliardele cele multe, c \acute{a} te le au platitu Franci'a Germaniei, totusi ea e tare si mare, asia, incatu germanii ducu mai multa frica astadi decatu inainte de resbellulu din 1870/1.

— (Mahomedanismulu) se p \acute{o} te profesa de orcine, numai atata se declare doi martori inaintea cadiului, ca cutare a pronunsiatu formul'a: „La ilaha illa Allah na Mahomed Rassul Allah“, ad. nu este decatu unu Ddiu si Mahomedu e profetulu seu, si pers \acute{o} n'a respectiva e si mahomedana.

— (Bismark) — si cer \acute{u} concediu dela sarcini si c \acute{a} disgratia — lu obtien \acute{u} . „Morning Post“, diariu anglicu, dice, ca caderea lui Bismark va inlatura caus'a permanente a turburariloru, cari agita Europ'a si va permite se se cul \acute{e} ga fructele protocolului, subscrisu in caus'a orientului.

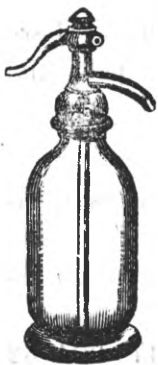
— (Expositiunea din 1878 in Parisu.) „Monitorulu universale“ anuncia, ca Angli'a a cerutu pentru exposantii anglesi locale mai considerabile, ca se pregatescu a representa pe intrecute industri'a s. a. Intocma si Russi'a si Austri'a, ceea ce s'a si pusu la cale. \acute{O} re romanii nu se voru incorda a-si representa si ei industri'a si progressulu seu?

Ma nou.

Foile maghiare din Clusiu aducu scirea, ca Russi'a ar fi declarat \acute{u} resbelu Turciei. Ac \acute{e} sta scire o inregistramu cu t \acute{o} ta reserv'a, fiindu ca nu este constatata in modu officialu.

— Ministrulu de esterne anglesu, lordulu Derby a declarat \acute{u} portii ottomane, ca nu are se astepte nici unu spriginu din partea Angliei. In Constantinople se ast \acute{e} pta o schimbare de ministeriu. Opiniunea publica cere demissionarea lui Mahmud Damad si a lui Redif.

— Ministrulu de resbelu din Constantinople a datu instructiuni comandantiloru de trupe din Erzegovin'a si Albania in privint'i'a deschiderii ostilitatiloru cu Muntenegru. D \acute{e} r' Muntenegrinii din partea loru inca nu stau cu manile in sinu, ci dej \acute{a} au inceputu a dirigi \acute{a} trupele sale catra confinie.

Syphon-institutu de montura

de
D. DAVID,
Budapest'a VIII, strat'a conti 33,

—si recomanda cu totulu nou construitele Syphon-butelie si suprapusure, cu pretiurile cele mai moderate in d \acute{o} ue mustre, montate din celu mai curatu cusitoriu. Reparat \acute{u} re de artichii de cositoriu si metallu se primescu.

T \acute{o} te constructiunile de aparate pentru apa soda se e \acute{c} tuaza. Pretiurile curente gratis si franco. Comande din provincie se e \acute{c} tuaza cu promptetia. 6—6

Spre placuta orientari

a onor. preoti romani gr.-or.!

La intrebarile, ce mi sau facutu din mai m \acute{u} parti, amu on \acute{o} re a aduce la placut'a cunoscint \acute{a} domniloru preoti romani gr.-or., cumca in t \acute{o} momentulu sumu gat'a a prim \acute{u} comande de **rende**, pre cari le voiu indeplin \acute{u} cu cea mai m \acute{u} promptitudine, cu gustu si dupa cea mai m \acute{u} croitura, pre langa **preiurile cele mai modera** Stoffe de reverenda de cea mai fina si mai trainic \acute{a} calitate amu totu-deuna in depositulu meu. P \acute{e} stimatii domni preoti, cunoscuti si necunoscuti potu fi assecurati, ca dela mine voru cap \acute{e} t \acute{a} nuu lucru solidu si trainicu.

Cu profunda stima

G. KUNKEL.

6—6 Strat'a caldarariloru, Braslov

Cu numerulu acest'a incepe patrariulu alu duoilea Aprilu Iuniu alu anului curinte. Acei domni prenum \acute{e} ranti, cari au platitu abonamentulu numai pe patrariulu prim \acute{u} se binevoiesca a-si reinnoi abonamentulu, c \acute{a} se nu li se intrerump \acute{u} tramit \acute{e} rea diurnalului.

— La numerulu acest'a avem unu supplementu de una c \acute{o} la intr \acute{e} ga „Testamentulu defunctului **Ioan Poppu Maioru** din Regimulu sasescu.“

Pretiurile piacei

in 13 Aprile 1877.

Mesura	Speciea fructelor	Pretiulu		
		fl.	cr.	
H e c t o l i t r a	Granu	fruntea	10	20
		midiolociu	9	80
	Mestecatu	de diosu	9	—
		from \acute{o} sa	7	60
	Secara	de midiolocu	5	40
		frumosu	5	20
	Ordialu	de midiolocu	4	40
		frumosu	4	20
	Ovesulu	de midiolocu	2	80
		frumosu	2	70
	Porumbulu	de midiolocu	4	80
		frumosu	4	50
Meiu	de midiolocu	—	—	
	frumosu	—	—	
Hrisca	de midiolocu	5	40	
	frumosu	8	10	
Mazerea	de midiolocu	4	50	
	frumosu	14	—	
Linte \acute{a}	de midiolocu	—	—	
	frumosu	—	—	
Faseolea	de midiolocu	—	—	
	frumosu	—	—	
Sementia de inu	de midiolocu	—	—	
	frumosu	—	—	
Cartofi	de midiolocu	—	—	
	frumosu	—	—	
1 Chilo	Carne de vita	—	36	
	de rimatoriu	—	44	
100 Chilo	de berbece	—	—	
	Seu de vita prospetu	36	—	
	„ „ topitu	—	—	

Cursurile

la bursa in 13 Aprile 1877 st \acute{a} asia :

Galbini imperatesci	—	5 fl. 98	cr v. a.
Napoleoni	—	10 „ 14 $\frac{1}{2}$ „	„
Augsburg	—	111 „ 75 „	„
Londonu	—	122 „ 40 „	„
Imprumutulu nationalu	—	63 „ 90 „	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	67 „ 80 „	„
Obligatiunile rurale ungare	—	74 „ 80 „	„
„ „ temesiane	—	72 „ 25 „	„
„ „ transilvane	—	71 „ 80 „	„
„ „ croato-slav.	—	— „ — „	„
Actiunile bancei	—	817 „ — „	„
„ creditului	—	150 „ 50 „	„

Finea testamentului va apar \acute{e} cu n \acute{o} viitoriu.

TESTAMENTULU

in Domnulu repausatului **Ioanne Popp Maior.**

Petruscu de adeverulu eternei sentintie a Creatorelui, cumca voui avé a me reintórce la cele eterne, si ca esecutarea acestei sentintie me póte urmá in totu minutulu, prin urmare: me póte surprinde; — cá acesta se me afie pregatitu si in privinti'a ultimeloru mele dispusetiuni asupra averiloru mele, — cu ajutoriulu Atotopotintelui — cu multe sudori acuirate si cu mare parsimonia paratrate, si anume: cá acelea dupa mortea mea se se impartiésca intre dilectele mele rudenii, scump'a mea natiune si fidelii mei servitori amesuratu dorintiei mele ferbinte si pie asiá, in catu nimene se póta avé causa a se plange séu chiaru a proceda, — si cá dispusetiunile se aiba valórea legala, — acumu candu inca din grati'a Atotopotintelui — me afiu in deplina sanetate si facultate spirituala, fora nici una influintia straina, amu compusu — in numele Tatalui, Fiiului si Spiritului santu — urmatoriulu

Testamentu.

A. Inmormentarea corpului meu.

§. 1. Dorescu, cá inmormentarea corpului meu defunctu se se effectue die pre langa stricta observare a dispusetiuniloru mele cuprinse in punctele urmatórie:

a) Corpulu meu defunctu ori si unde aflatoriu — se se espuna in cas'a mea, in care locuiescu; — aici se se asiedie in sicriu de metalu in pretiu de pana la una suta fior. v. a. proveditu cu giolgiu, perini etc., spre a caroru cumparare si ajustare se va poté spesa pana la cincidieci de fior. v. a. imbracandu-mi-se corpulu in vestemintele cele negre, éra in giurulu catafalcului punendu-se luminari de céra in cuantitatea receruta.

b) Cá ori-ce sgomotu se fia delaturatu, va fi a se face dispusetiunea, cá afara de rudeniele mele si trei individi onesti acordati pre langa diurnu de cate unu fior. v. a., preste nópte ómeni straini se nu priveghedie asupra corpului meu.

c) Defunctiunea mea va fi a se annontia prin campanele dela tóte besericele din Reginulu sasescu si maghiaru de tóte confessiunile, si pentru campane va fi a se solvi cate cincii, éra tragatoriulu cate doi fior. v. a. la fiacare beserica.

d) Conductulu funebrele va pleca dela curtea mea din piati'a capitala a Reginului sasescu; — sarcofagulu se va transportá prin careta funebrala din loco, pentru care va fi a se solvi sum'a de diece fior. v. a.

e) La acestu conductu va fi a se invita capell'a de musica (Turnerbanda) din loco, si va fi a li se solvi sum'a de douedieci fior. v. a., mai incolo va fi a se face dispusetiunea: cá toti scolarii romani de ambe secsele se se póta infatiosia in corpore, caror'a apoi va fi a li se da sum'a de 20 fior. v. a. in bani de argintu de cate 10 cr. spre impartire egala.

f) Conductulu funebrele astufeliu arangeatu plecandu — déca nu va fi tempu ventosu, se voru poté aprinde si vr'o 12 foveze — si asiá va merge pre langa observarea datineloru ritului orientale, pana inaintea maicei beserice gr.-cath., éra acolo va fi a se celebra cultulu divinulu funebrele tinen-du-se si iertatiunile.

g) Celebrarea ceremonieloru funebrele dorescu se se effectue die sub pontificarea Reverendissimului domnu protopopu Ioanne Hossu din Milasiulu-mare pre langa intrevenirea ddloru protopopi Gabriele

Chetianu din Cosma si Iosifu Brancoveanu din Idicelu dinpreuna cu dd. preuti: Alesandru Budnariu din Piaticu, Theodoru Popu din Faragau, Vasilie Mare din Reginulu maghiaru, Ioanne Pantea din Felfaleu, Alesandru Ternovanu din Ernotfaia, Nicolau Petru din Gurgiu, Daniele Matheiu din Beica romana, Simeone P. Crainicu din Urisiulu de josu, si Simeone Crainicu din Habicu, — dintre cari rogu pe parintele Budnariu se binevoiésca a tiené o scurta cuventare, carea d'impreuna cu iertatiunile se nu duredie preste jumetate óra; — in fine aducundu-mi aminte si de aceea, cumu-ca la inmormentarea corpului meu voru luá parte si concetatiunii sasi, in midiuloculu carora mi-amu petrecutu viéti'a, si de catra cari fui onoratu cu alegerea de membru in comunitate, si in mai multe societati, dorescu, cá se se tiena si una scurta cuventare in limb'a germana, deci rogu pre venerabilulu domnu parochu lutheranu se binevoiésca a contiona, rogandu-lu totudeodata: cá cuventarea se nu duredie mai multu decatu $\frac{1}{4}$ óra. — Aici se intelege de sine, cumu-ca nu voescu a eschide nici pe parochulu locale nici pe capelanulu seu dela participarea la ceremoniele funebrele.

Fatigielesu susu numitiloru domni, precumu si a celoru trei cantori, cari voru coasista la ceremoniele funebrele, voru fi a se remunerá astfeliu, cá: parintele pontificante si cei doi contionanti se primésca cate trei, éra ceilalti cate doi, in fine cantorii cate unu galbinu imperatescu, spre care scopu se voru afla in secretariulu meu din dormitoriu treidieci si patru galbini depusi.

h) Terminandu-se ceremoniele funebrele, corpulu meu se va asiedia in mormentariulu meu familiare, fundatu si edificatu de mine inca la anulu 1869 in cimeteriulu gr.-cath. langa maic'a beserica romana din Reginulu sasescu.

i) Precumu mi-amu esprimat dorinti'a in punctulu b) cumu-ca dorescu cá ori-ce sgomotu se se incungiure, asiá dorescu, cá si dupa inmormentarea corpului meu se nu se faca asiá numit'a „Comendare“ cu mancaru si in ospetiu sgomotosu, — inse nu oprescu asiá numit'a „Poména“, deci dispunu, cá: dupa ce se va asiedia corpulu meu spre odihna eterna, se se avisedie, cumu-ca la curtea mea in piati'a capitala se va impartí poména, si va fi a se da fiacarui individu cate una pane in pretiu de 10 cr. d'impreuna cu cate o luminutia de céra à 5 cr. si pre langa acestea cate unu banu de 10 cr. in argintu; spre care scopu se va afla depusa sum'a de cincidieci fior. v. a. alaturata langa galbini.

l) Spre acoperirea speseloru inmormentarei m'amu ingrijitu de o parte prin sumele, ce se voru poté incassá dela societatile de inmormentare Nr. 1 si 3 din loco, la cari sumu membru, dupa cumu voru dovedí carticelele, ce se voru affá intre documentele mele, éra de alta parte se va afla o anumita suma depusa in secretariulu din dormitoriu meu.

B. Fundatiuni.

I. Pentru serbarea santeloru Liturgii.

II. Conservarea mormentariului meu.

§. 2. Religiunea e acelu asilu, unde aflandu refugiu si consolare in cele mai critice momente, — religiunea ne indémna „Se lucramu asiá, cá si candu amu avé in veci se vietuimu si se ne ingrijimu de salutea sufletului asiá, cá si candu amu avé a mori adi.“ — Deci indemnata de piulu temeu si de invetiaturile Mantuitoriului, — inainte

de tote dorescu a face dispusetiunea, cá dupa mórtea mea se se serbedie in fia-care anu cate trei s. Liturgii pentru salutea si eterna odihna a sufletului meu prin parochulu gr.-cath din Reginulu maghiaru si ca acésta pia dorintia se o sciu assigurata, testezu, dau, donedi si legatuescu sum'a de una suta fi. v. a. cá fondu, din a carui interessuri anuale va trage parochulu din Reginulu maghiaru remuneratiune fatigiei sale si care fondu se va infintia pre langa urmatóriele nemodificavere

Conditiiuni:

a) Dupa mórtea mea si dupa ce eredele meu universale mai la vale numindu — se va dechiara, cumu-ca primesce acea denumire, numai decatu se va depune in cass'a de pastrare din Reginu sum'a de una suta fior. v. a. cá fondu spre fructificare pentru mentionatulu scopu.

b) Din interessurile acestui capitalu calculatu à 5% va trage parochulu ante pomenitu anuatim 4%, éra restulu de 1% se va adaoge la capitalu, pana candu prin acela se va spori capitalulu la doue sute fior. v. a. si de acolo inainte va trage parochulu si din interessurile acestei sute 4%, éra 1% va remané si aici spre sporirea capitalulu pana candu va ajunge la sum'a de trei sute fior. v. a., candu apoi va trage parochulu intregulu interesuriu.

c) Pentru sum'a din interesuriulu fondului dupa modalitatile susu statorite tragundu va avé respectivulu parochu a serbá in fiacare anu cate trei ss. Liturgii, si anume: una in 2 Iuliu, cá dio'a aniversarei nascerei mele, una in 7 Ianuaru, cá dio'a patronului meu st. Ioanne Botezatoriulu, si una in dio'a aniversarei mórtei mele, carea se va statorí dupa ce me voui stramutá la cele eterne si, cá se scie si póta lua parte la acelu servitiu divinulu si aceia, cari ar' dorí a inaltia rogaciuni catra Parintele cerescu pentru salutea si odihna sufletului meu, va avé parochulu a face cunoscutu poporeniloru in Duminec'a séu serbatórea ce va cadé inainte de dilele defipte, si cá insusi parochulu se póta avé dilele pomenite in perpetua evidintia va avé a tiené unu repertoir pusu la unu locu potrivit in s. Altariu.

d) Cá acestu fondu se fia in evidintia, se tréca dela unu parochu la altulu si se se serbedie ss. Liturgii amesuratu piei mele dorintie va fi a se prenota atatu fondulu, catu si scopulu aceluia in protocolulu parochiei, éra comitetulu parochiale va binevoí a supraveghia, cá aceste disputatiuni se se si indeplinésca, si pi'a mea dorintia se se realisesie si despre ori-ce si din partea ori si cui intemplantia intreprindere contraria vointiei mele a face aratare la autoritatile competente.

ad B. Fondulu mormentariului.

§. 3. Deórace osemintele mele voru fi elocate in mormentariu pe veci si deórace dorescu, cá si osemintele rudeniloru mele se póta fi elocate langa ale mele, de sene urmédia, cumu ca si despre vesnic'a conservare a mormentariului meu debue se me ingrijescu, deci testezu, dau, donezu si legatuescu sum'a de una suta fior. v. a. cá fondu spre scopulu acumu pomenitu pre langa urmatóriele nemodificavere

Conditiiuni:

a) Dupa mórtea mea si dupa finirea pertractarei lasamentului meu in terminu de unu anu va depune eredele meu universale sum'a de una

suta fior. v. a. in cass'a de pastrare din Reginu cá fondu pentru conservarea mormentariului meu.

b) Acestu fondu va avé a fructifica in cincideci de ani neintreruptu, cá asia se ajunga la sum'a de una mie fiorini v. a.

c) Deórace mormentariulu meu e nou edificatu din materialu solidu si acoperitu cu pleu grosu, asia se póte spera cu siguritate, cumu-ca in decursu de 50 ani nu se voru recere spese mari spre conservarea aceluia, si deórace capitalulu fondului prin adaogerea interusuriului de 5% la fiecare jumătate anu va ajunge la sum'a de 1177 fi. 17 cr. v. a. si din sum'a de 177 fi. 17 cr. v. a. se voru poté solvi spesele renovarei, asiá va avé eredele meu universale si dupa mórtea densului, eredií sei a se ingriji de buna starea mormentariului, pana candu se voru impliní 50 ani, éra de acolo inainte va trece fondulu respective dreptulu de a incassá interusuriulu capitalului de una mie fior. v. a. pe parochulu romanu gr.-cath. din Reginulu maghiaru d'inpreuna cu obligatiunea: a se ingriji de buna starea perpetua a mormentariului remanendu familiei eredelui meu universale dreptulu a supraveghia de buna starea si conservarea mormentariului — cá proprietatea densei — si a poté solicita effeptuirea reparatiuniloru necesarie prin parochulu mentionatu.

d) Deórace intentiunea mea e: a inbunatatí venitele parochului din Reginulu maghiaru, de sene se intielege, cumu-ca densulu nu va fi datoriu a administra restulu ce ii va remané din interusuriulu capitalului de una mie fior. v. a. nicairea, ci ii va remané densului, inse acestu dreptu va fi a se infera in protocolulu parochiei d'inpreuna cu obligatiunea, ce o va avé parochulu facia cu acestu fondu si respective beneficiu, cá asia sa fia in evidintia pe veci, se tréca dela unu parochu la altulu. —

e) Famii'a eredelui meu universale va avé dreptulu in casu, candu parochulu respectivu la provocarea densiloru nu ar' effeptuá reparatiunile necesarie, a face dispusetiunea, ca interusuriulu capitalului se nu i se estradè parochului, ci familiei mentionate spre effeptuirea reparatiuniloru, si numai dupa ce va fi mormentariulu bine reparatu va poté trage parochulu interusuriulu superflu, éra in acelu casu, candu parochulu si mai departe ar' negligé implinirea obligatiunei sale va fi a i se lua acestu dreptu si beneficiu pentru totudeuna si a se transpune pe parochulu dela beserica romana din Reginulu sasescu, si déca si acel'a ar' abusa acestu dreptu si beneficiu, atunci va fi a se lua si dela densulu si va remané sub dispusetiunea familiei eredelui meu universale. De altumentrelea rogu si pe curatoratulu dela parochi'a gr.-cath. din Reginulu sasescu, se binevoiesca a se convinge din candu in candu despre starea mormentariului meu, si a face attenti pre respectivii la defectele observande.

C. Denumirea eredelui universale si conditiunile.

§. 4. Luandu in consideratiune trist'a inpregiurare, cumu-ca natiunea romana fórte pucini barbati are cu stare buna materiala, prin urmare aceia, cari ar' fi séu sunt chiamati a pasi pre aren'a luptei pentru recastigarea, apararea si conservarea drepturiloru nationale si politice nu se afla in positiune independenta; — din acestu motivu amu doritu de multu si dorescu si in acestu momentu solemnu a contribui dupa miclele mele poteri materiale la astuparea acestei lacune, deci denumescu de erede universale alu tuturor averiloru mele mobile si imobile — (afora de unele, cari le donezu besericei si scólei din Logigu, bisericei din Reginulu maghiaru si unui stranepotu) — pe nepotulu si affinulu meu Ladislau V. baronu de Popp, presiedintele sectiunei transilvane a curiei din Pest'a, pre langa urmatóriele

Conditiiuni:

a) Mosi'a mea din otarulu Reginului maghiaru

numita „Maioreni“ (Maiorfalva) va fi neinpartivera si neinstrainavera, si numai eredií de seculu barbatescu voru avé dreptu de a succede in acea, éra in casu, candu linea barbatésca din famili'a eredelui meu universale ar' descenda — s'ar' stinge — atunci va trece acésta mosia in proprietatea natiunei romane, respective la fondulu „Associatiunei transilvane“ pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu spre a se infintia o scóla séu unu institutu de agronomia pe acestu complexu in estensiune de sieptedeci jugere.

b) Cá acestu dreptu analogu fidei comis — se póta susta, va fi datoriu primogenitulu erede de seculu barbatescu a estrada partea eredelui seu coerediloru de acelasiu seculu in bani, dupa pretiulu ce se va satorí de catra pretiutori si preceptoru de lucru judecatorescu, si déca primogenitulu nu ar' voli a impliní acésta detorintia, atunci va trece la urmatoriulu si asiá successive pana la celu mai teneru, — éra in casu candu din lips'a baniloru nici unulu ar' fi in stare a poté impliní acésta conditiune, atunci voru manipula mosi'a cá unu bunu comunu, si voru inpartí venitele, ce voru resulta din acésta mosia; — in fine déca unu erede ar' fi in stare a poté escontenta numai pre unulu séu si mai multi, inse nu pe toti eredií, si in privinti'a persónei escontentandelui nu s'ar' poté invoí intre sene, atunci va decide sórtea séu judii arbitrari.

c) In acelu casu, candu vrè-unu erede sar' abate dela conditiunile susu statorite si s'ar' incerca a instraina séu inparti fisice in natura acestu complexu, atunci unu atare erede se va considera de nedemnu de binefacerea mea si de unu tradatoriu alu dreptului si fericirei natiunei romane, si pentru acestu pecatu nationale va fi lipsitu pentru totudeuna de dreptulu seu si, déca nu s'ar' afiá alti eredi din acésta familia de seculu seu barbatescu, séu, déca toti ar' comite acestu pecatu, atunci va trece acésta mosia in proprietatea venica a natiunei romane.

d) „Associatiunea transilvana“ va avé dreptulu si chiamarea a prenota acestu dreptu, reservatu natiunei, in cartile funduarie si spre tienerea in evidintia a acestui dreptu a'si procura din candu in candu informatiunile necesarie, éra in casu, candu in urm'a conditiuniloru antestatorite ar' avé a intra natiunea in dreptulu ei reservatu, atunci va avé „Associatiunea“ a face numai decatu pasi legali pentru realisarea acelu dreptu, si dupa realisarea aceluia a infintia scóla séu institutulu de agronomia dupa modalitatile, ce se voru satorí prin adunarea generale, in privinti'a caror'a numai aceea conditiune o statorescu, cá mosi'a se se numésca pe veci „Maioreni“ si scóla séu institutulu se pórté numele meu.

e) Deórace nu voiescu a impedeca óre-si-care melliorare a mosiei séu redicarea unoru edificie corespundiatorie pentru economia séu resiedintia familiei, si nici potu pretinde, cá in casurile acelea — candu mosi'a ar trece in proprietatea natiunei, se nu póta avé famili'a dreptulu de recompensare, — statorescu, cá: inainte de a se face ore-si-care melliorare se se oculédie mosi'a judecatorescu si dupa finirea melliorarei, se se statorésca si pretiulu mellioratiei, apoi atunci, candu va avé a trece mosi'a in proprietatea natiunei, asemenea se se oculédie, si pretiulu mellioratielor, care nu va poté fi mai mare, decatu celu statoritu mai inainte, — va fi a se rebonifica de catra „Associatiune transilvana“, séu din fondulu aceleia, séu prin ecsarendarea mosiei, la care voru avé dreptu in casulu primu eredií de seculu femeescu, éra in casulu secundu cei de seculu barbatescu a primí pretiulu mellioratielor.

D. Legate pentru rudenii.

§. 5. Desi iubirea consangenică — acea legatura divina — intre mine si rudeniile mele au fostu, este si va fi fora deosebire si perfecta, —

deórace eu prin lasamentulu meu mai multu fericirea natiunei o liau in consideratiune si multu vertosu pentru a poté cresce prunci buni, din care se devina membrii inzestrati cu cultura si sciintia spre a poté inainta acestu tesauru, si a apara drepturile natiunei legatuescu anumite sume pentru rudenii, — asiá si sumele voru fi amesurate ginstariloru unei séu altei familie; — cea ce din partea densiloru nici ca se va considera de ore-si-care deosebire a gradului iubirei mele; deci testez dau, donediú si legatuescu rudeniiloru mele ma la vale numite, sumele totu mai la vale specificate si oblegu pe eredele meu universale baronu Popp; cá acelea sume dupa mórtea mea si dupa finirea pertraptarei lasamentului meu in terminu de unu (?) sa li solvedie respective depuna in gata si in valóre austriaca, si anume:

Va avé a solvi:

1. Sorórei mele Ann'a Popp Maior veduvita Olteanu sum'a de doue mii fi. v. a. 200
2. Nepótei mele de sora Elen'a Olteanu maritata baronésa de Popp sum'a de patru mii fior. v. a. 400
3. Napótei mele de sora Amali'a Olteanu maritata Filip sum'a de cinci mii fi. v. a. 500
4. Nepotului meu de sóra Constantinu Olteanu direttore si professore in Craiov'a (Romania) sum'a de siese mii fi. v. a. 600
5. Mai incolo va avé a depune: In favórea ficeii nepótei mele Amali'a cu numele Aureli'a Filip in cass'a de pastrare din Reginu sum'a de cinci sute fi. v. a. 50
6. In favórea ficeii si orfanei nepotului meu de sora Ioanne Olteanu cu numele Helen'a, carea se afia la mam'a ei Fir'a Sandor 2. voto maritata Seucan in Capusiulu de campia sum'a de patru sute fior. v. a. 400
asemene in cass'a de pastrare din Reginu si ambele sume spre fructificare pana candu ambele susu numite fetitie se voru maritá séu voru ajunge etatea maiorena.
7. Spre infintiarea unui fondu in favórea familielor ce voru descende dela rudeniile mele susu numite si din famili'a affinului meu Nicolau Sandor, locoten. c. r. in pensiune totu in cass'a de pastrare din Reginu, pre langa conditiunile ce se voru satorí in litterele fundationale sum'a de patru sute fi. v. a. 400

Sum'a legatelor pentru rudenii . 1830

Adeca: Optspredece mii trei sute fiorini in valuta austriaca.

E. Legate pentru natiunea romana.

§. 6. Tredindu-me in lume cu arderea in anima: „a contribui din tóte poterile mele pentru alinarea suferintiloru si supplinirea lipselor scumpei mele natiune“ — amu nutritu acestu sentimentu sublimu in tóta viétia mea; inse poterile mele facia cu ardorea au fostu si sunt atatu de neinsemnate incatu — desi consciinti'a mea meliniesce — abea amu fostu si sumu in stare a poté contribui cu unu atomu spre astuparea mesuraverei lacune in fericirea natiunei!

Ca este si fi va lumea recunoscatóre facia faptelu mele séu ba? acésta nici me indemna de desgustédia, ca-ci nici amu fostu nici sumu „landu cupidus“ — si apoi dupa cumu marturisesce preverbiulu germanu: „Undank ist der Welt Lohn“ ingratiudinea e remuneratiunea séu multiamitiei lunei; deci mi-amu aflatu si-mi voiu afla remuneratiunea in consciinti'a mea, si nu pretindu dela lume, respective dela romani mai multu decatu aceea, cá se-mi imitedie faptelu baremu pana la acelu gradu, care li va linisci consciinti'a asiá precumu e liniscita a mea, si se nutrésca acele sentimente, cari le amu nutritu si nutrescu eu si astfelu sperezu cumu-ca natiunea in catu

corundu nu se va plange ea ei lipsescu barbati capaci de a pasi pe arena luptei, si ca industria cultur'a poporului si templii museloru nu inflorescu! sperediu in fine si aceea, cumu-ca acelu athomu lasatu de catra mine va cresce pana la dimensiunea unei petre, carea va contribui la edificiu fericirei natiunei, si aflandu-se mai multe astfelu de petre — va fi materialu de ajunsu spre terminarea edificiului.

Indemnatu de astfelu de sentimente si conolatii de astfelu de sperantia, dupa o conscientiosa campanie a miceloru mele poteri materiale testezu, dau, donezu si legatuescu sumele mai la vale specificate spre scopurile totu mai la vale numite si specificate, si pre langa conditiunile, ce se voru statorii mai pre largu in litterele fundationale cuprinse in acestu testamentu, si indatorezu pe eredele meu universale barone de Popp a depune dupa mortea mea si dupa incheierea pertraptarei lasamentului meu in locurile ce se voru numi mai la vale, si anume:

1. Spre infiintarea unui fondu sub numele meu, — din carele voru fi a se impartii stipendie numinde in litterele fundationale, — va avea a depune la Asociatiunea transilvana pentru litteratura romana si cultur'a poporului romanu suma de doue mii flor. v. a. 2000
 2. Spre infiintarea unui fondu pentru inbunatatirea lefei professoriloru de ambe confessiuni dela scol'a romana din Reginu va ave a depune la vener. capitulu din Blasiu cinci sute flor. v. a. 500
 3. Spre a se infiintia unu fondu spre a se poté impartasi cei mai bine meritati docenti romani de ambe confessiuni din tractulu Reginului si Turdei de susu cu anumite premie anuale va ave a depune totu la vener. capitulu din Blasiu alta suma de cinci sute flor. v. a. 500
 4. Pentru infiintarea unui fondu, din carele se voru poté impartasi cei mai bine meritati preuti romani de ambe confessiuni din susu numitele tracte protopopesci cu anumite dotatiuni anuale, va ave a depune asemenea la vener. capitulu din Blasiu sum'a de cinci sute flor. v. a. 500
 5. Pentru infiintarea unui fondu spre inbunatatirea veniteloru parochului gr.-cath. si eventualminte si acelu gr.-orient. va depune in fine la vener. capitulu din Blasiu sum'a de cinci sute fi. v. a. 500
- Sum'a sumeloru pentru fonduri infiintiande 4000

II. Ajutoria pentru alte fonduri.

Mai incolo indatorezu pe eredele meu universale susu numitu se tramita la fondurile deja infiintate mai la vale numite spre sporirea acelor'a sumele mai la vale specificate totu in terminulu inteprefiutu si anume:

6. Pentru inmultirea fondului „Petru Maioranu“ din Pest'a va ave a tramite la comitetulu acelu fondu in Pest'a sum'a de doue sute flor. v. a. 200
7. Spre inmultirea fondului pentru teatrulu romanu va ave a tramite la comitetulu acestui fondu in Pest'a sum'a de una suta flor. v. a. 100
8. Spre sporirea fondului academiei romane va ave a tramite la comitetulu acelu fondu in Pest'a suma de una suta fi. v. a. 100
9. Spre ajutorirea fondului societatei „Romania juna“ din Vien'a va ave a tramite la comitetulu acestei reuniuni una suta flor. v. a. 100
10. Spre sporirea fondului reuniunii femeiloru din Brasievu va ave a tramite la comitetulu acestei reuniuni una suta fi. v. a. 100

Transportu . 600

- Transportu . 600
11. Pentru sporirea fondului reuniunii femeiloru de diverse nationalitati din Reginulu sasescu va ave a solvi la comitetulu acestui fondu una suta fi. v. a. 100
- Sum'a sumeloru pentru ajutorirea altoru fonduri 700
- Adaoganduse sum'a pentru fondurile mele cu 4000
- Va primi natiunea romana in bani gata . 4700
- Adeca: Patru mii sispte sute florini in valuta austriaca.

F. Donuri pentru finii de botezu.

§. 7. Primindu eu obligatiunea a-me ingriji si de viitoriulu aceloru prunci, la a caroru botezu amu asistatu cá nanasiu séu parinte sufletescu, si dorindu a-mi implini in catva si acésta datorintia sufletesca respective crestinesca testezu, dau, donezu si legatuescu in favorea finiloru mei de botezu mai la vale specificate si indatorezu pe eredele meu universale, cá aceste legate dupa mortea mea si dupa finirea pertraptarei lasamentului meu in terminu de unu anu se le solvedie la man'a parintiloru, si anume:

1. In favorea celoru doi orfani ai lui Gregoriu cavaleru de Botta la man'a veduvei, si pre langa conditiunea: cá se se depuna in ori-si-care cassa de pastrare, pana candu voru ajunge maioreni sum'a de doue sute flor. v. a. 200
- Cu acea adaugere: cumu-ca in casulu acela, candu unulu ar' repausá, atunci va eredita celalaltu si numai déca ambii ar' mori va trece acésta suma cu interessuriulu la muma séu altu erede.
2. In favorea pruncutiei dlui Iosifu Popu, jude singulariu in Brasiovu la man'a acumu numitului domnu si pre langa conditiunea, cá se se depuna spre fructificare pana candu se va marita séu va ajunge maiorena sum'a de doue sute fi. 200
 3. In favorea prunciloru dlui Ioanne Rusz alias Orosz subjude in Samartinu la mana acumu numitului domnu si pre langa conditiunile statorite in punctulu primu sum'a de doue sute fi. v. a. 200
 4. In favorea pruncului judelui meu de economie Iacobu Costa la man'a judelui si pre langa conditiunea din punctulu secundu sum'a de una suta flor. v. a. 100
 5. In favorea pruncului dlui Daniele Stefanu din Dev'a la mana acumu numitului parinte si totu pre langa conditiunile din punctulu secundu sum'a de una suta flor. in v. a. 100
- Sum'a legatelor pentru finii de botezu . 800
- Adeca: Optu sute florini in valuta austriaca.

Cari voru fi a se volvi pre langa intrevenirea sedriei orfanale respective spre a se prenota si conserva averea minoreniloru, prin implinirea conditiuniloru mele.

G. Legate pentru servitorii fideli.

§. 8. Cu catu sunt mai rari servitorii fideli cu atatu mai demni sunt de remuneratiune ceea ce eu in viétia mea amu si facutu, — dandu fiacaruia servitoriu, carele mi-au servitu trei ani ne-interruptu si fidelu, cate una vaca fatanda, — deci cá si acei servitori, cari se voru afla pe timpulu mortiei mele in servitiulu meu celu pucinu timpu de 1/2 anu se póta primi remuneratiune; testezu, dau, donezu si legatuescu sumele mai la vale specificate si indatorezu pe eredele meu universale, ca acele sume dupa mórtea mea celu mai tardiu in terminu de 30 dile se le solvedie, si anume:

1. Judelui meu de economia Iacobu Costa, carele de mai multi ani serbesce cu laudabila fidelitate si carele s'a si apro-

- misu a servi pana la mórtea mea, sum'a de una suta flor. v. a. 100
2. Sociei susu numitului jude, carea asemenea e o persóna onesta si fidela servitóre, sa i se de una vaca pe alesu séu déca va preferi sum'a de una suta flor. v. a. 100
 3. Bucataritiei, cocieriului, portariului si celoru trei servitori (birisi) din mosia mea Maioreni fiacaruia cate 50 fi. v. a. la olalta 300
- Sum'a legatelor de remuneratiune pentru servitori 500
- Adeca: Cinci sute de florini in val. austr.

H. Starea activa si passiva.

§. 9. Terminandu specificarea sumeloru dupa mórtea mea solvende séu depunende din lasamentulu meu, numindu persónele si corporatiunile, caror'a amu destinatu sumele si defigendu si terminele solvirei séu depunerei, acumu urmédia:

C o n s p e c t u l u

despre starea activa si passiva, dupa cumu se afla acumu, in care se cuprinde intréga sum'a legatuita si escontentanda prin eredele meu universale.

Nr. post.	Numirea si descrierea activeloru, passiveloru	In pretiu de florini	Ob-servatiuni
A. Starea activa.			
I. Averi nemiscatóre.			
1	Curtea mea din piatia capitala a Reginului sasescu sub Nr. conscr. 561 cu doue etage dinpreuna cu tóte superedificatele pretiuita minimu douediece mii flor. v. a.	20000	
2	Loculu meu cositoriu de pe otarulu Reginului sas. sub Nr. conscr. in asia numita parte „Kirschenberg“ in pretiu de cinci sute flor. v. a.	500	
3	Vinea mea de pe otarulu Reginului sasescu in „Königsberg“ pretiuita trei sute fi. v. a.	300	
4	Gradin'a mea de pometu totu in „Königsberg“ pretiuita cinci sute flor. v. a.	500	
5	Mosia mea de pre otarulu Reginului maghiaru asia numita „Maioreni“ (Májorfalva) carea e unu complexu de 70 jugere parte aratoriu partea cea mai mare cositoriu, apoi gradina de legumi si pomi incungiuurata cu siantiu si gardu viu, fontani, drumuri catra Muresiu, superedificate de economia etc. tóte in stare buna, deci acesta mosia se póte pretiui minimu cincispredece mii fi. v. a.	15000	
6	Deci casi geleresci cu gradintia langa fiacare casa, si tóte in apropiare, vecinetatea susu numitei mosie, tóte acestea pretiuite minimu doue mii flor.	2000	
7	Padurea mea totu de pe otarulu Reginului maghiaru in asia numita parte „Rokatorok“ in estensiune de 7 jugere 800 org. □ carea sa póte pretiui minimu siese sute fi. v. a.	600	
II. Fundus instructus.			
8	Optu boi, patru vaci, carre, pluguri, grape si alte instrumente de economia, tóte in stare buna se potu pretiui minimu doue mii flor. v. a.	2000	
III. Averi miscatóre.			
9	Vite cornute, cari nu se cuprindu in cele ce se numescu „fundus instructus“ si alte animale mai marunte, tóte laolalta pretiuite minimu cinci sute fi. v. a.	500	
		Latus .	41400

Nr. post.	Numirea si descrierea activelor si passivelor	In pretiu de florini	Ob-servatiuni
	Transiatu .	41400	
10	Doua cai de bataru cu hamurile complete si unu calu de calaritu cu prics englesu completu la olalta minimo patru sute flor. v. a.	400	
11	Una calesca, una cerutia cu siediuturi, si una carutia de posta patru sute fi. v. a.	400	
12	Tóte mobilele, ce se afla in curtea mea, in care locuescu d'impreuna cu tóte vasele, sculele etc. tóte la olalta in pretiu de minimo siese sute fi.	600	
	IV. Losuri de loterii si actii de banca.		
13	In douespredece losuri de loterii mari se afla siepte sute treidieci fi. v. a.	730	Din castigulu ce va trece preste 10,000 fi. v. a. voru avé parte si rudenile aici numite
14	In societatea de cumpararea losurilor in Reginu se afla cincii sute sieptedieci fi. v. a.	570	
15	In patru actii dela cass'a de pastrare din Reginu à 50 fi. doue sute fi. v. a.	200	
16	A conto celor doue actii dela banca „Travsylvania“ s'au solvitu pana acumu optdieci fi.	80	
17	A conto aloru doue actii dela banca „Albin's“ s'arafuitu pana acumu una suta fi. v. a.	100	
	V. Pretensiuni private.		
18	La mai multi locuitóri din comuna Bresztu (Beresztalke) pe interessuriu in natura, lucru la vinea din Reginu, se afla cu totul patru sute fi. v. a.	400	
19	La mass'a concursuala a baronesei Kemény vedua dupa Kis Lajos se afla capitalu de 500 fi. v. a. si interessuriu de 10 ani 300 fi. laolalta optusute fi.	800	
20	La mass'a concursua a a baronului Sigismundu Banfi capitalu de 7830 fi. si interessurii de 10 ani 4682 fi. v. a., laolalta douespredece mii cincii sute duoispredece fi. v. a.	12512	Procesulu la d. adv. dr. Ioanne Ratz in Turda
21	La massa concursuala a societatei de actii a fabricai de feru si plumbu din Csik-Szt.-Domokos in 4 actii cu coupone una mie trei sute fi. v. a.	1300	Actele la mine in secretariu
	Sum'a starei active .	59492	
	B. Starea passiva.		
	I. Datorii.		
1	La biserica gr.-cath. din Reginulu sasescu pentru loculu momentariului sumu datoriu trei sute fi. v. a.	300	
2	La erariu din imprumutulu din 1852 fora interessuriu siese sute treidieci fi. v. a.	630	
3	Nepotului meu baronu de Popp à 8% una mia fi. v. a.	1000	
4	Affinului Nicolau Siandor à 6% una mia fi. v. a.	1000	
	II. Legate testamentarie.		
5	Pentru rudenii optuspredece mii trei sute fi. v. a.	18300	
6	Pentru natiunea romana patru mii siepte sute fi. v. a.	4700	
7	Pentru finii de botezu optu sute fi. v. a.	800	
8	Pentru servitorii mei cincii sute flor. v. a.	500	
9	Pentru fondulu ss. Lithurgii una suta fi. v. a.	100	
10	Pentru fondulu mormentariului meu una suta fi. v. a.	100	
	Sum'a passiveloru .	27450	
	Subtragandu-se nesigurile posturi 19 si 20 cu	14612	
	Remane starea activa curata cu	17430	

Adeca: Sieptespredece mii patru sute si trei dieci flor. valuta austr. familiei eredelui meu universale Ladislau V. barone de Popp, afara de sum'a legatuita sociei sale de 4000 fi. v. a. prin urmare ca dorinti'a si sperantia mea, ce o nutrescu facia cu acesta familia, se se realisedie, urediu eredului meu universale sanetate si vietia indelungata, cá se póta cresce familia buna, romani bravi si indiestrati cu sciintia spre promovarea fericirei natiunei!

I. Modalitatea escontentarei passiveloru.

§. 10. Passivele in §. 9 lit. B. specificate voru fi prin vendiarea casei mele din piati'a Reginului si prin licitarea averiloru miscatóre a se escontenta, éra in casu, candu ar' mai remané ore-si-care suma restanta, aceea va avé se fia cea legatuita nepótei mele si respective sociei eredelui meu universale.

L. Literele fundationale.

I. La fondulu de 2000 fi. v. a. pentru stipendie.

§. 11. Facundu esperintia cumu-ca unu capitalu de una suta flor. v. a. depusu in vre-o cassa de pastrare cu buna garantia spre fructificare si adaogandu-se interessuriulu de 5% cu fiacare jumatare annu la capitalu in tempu de 120 ani se sporesce la sum'a de 37,178 fi. prin urmare unu capitalu de doue mii fi. v. a. se va spori la sum'a de 743,560 fi. v. a. — si luandu in consideratiune si aceea, cumu-ca epocha de 120 ani in vietia unei natiuni nu multu diferédia de unu anutempu in vietia unei plante fructifere, amu ajunsu la acea convingere, cumu-ca déca eu voiu depune din neinsemnaver'a mea avere sum'a de doue mii flor. v. a. cá fondu pentru infiintierea unoru stipendie in favórea tinerimei romane, din acesta sumulitia va cresce cu tempulu unu capitalu frumosu, din a carui interessurii se va ajutorá prosperitatea industriei si culturai, ma si literaturai romane, prin urmare voiu poté contribuí cu o pétra la basa fericirei natiunei mele.

In urm'a acestei convingeri amu facutu dispusetiunea in §. 6 punctu 1 alu acestui testamentu se se depuna dupa mórtea mea capitalulu de doue mii fi. v. a. spre fructificare cu scopu: cá prin fructificare se crósca pana la sum'a de patru sute mii fi. v. a. si totu-de-odata se se infiintiedie si stipendiele mai la vale numite; — deci cá acésta se se realisedie amesuratu dorintiei si convingerei mele statorescu urmatóriele nemodificavere

Conditiiuni:

- Capitalulu de doue mii flor. v. a. depusu conformu punctului 1 a §-lui 6. va avé a fructifica pana candu va ajunge la sum'a de diece mii fi. v. a. cea ce in 15 ani va si ajunge.
- Ajungundu capitalulu la sum'a de diece mii fi. v. a. de acolo inainte 4% din interessuriulu anuale se voru scóte, éra restulu, care va fi celu pucinu 1% — se va adauge la capitalu.
- Din interessuriulu de 4% se voru infiintia stipendiele urmatórie (pe rondu):
 - Diece stipendii pentru meseriasii fiacare à cincidieci fi. v. a. 500
 - Diece pentru negutiatori à cincidieci flor. v. a. 500
 - Diece pentru scolari dela gimnasiu séu scóla reala inferióra à cincidieci flor. 500
 - Diece pentru fetitiile dela scólele inferióre à cincidieci fi. v. a. 500
 - Cincii stipendie pentru fetitie, cari absolvandu scólele inferióre, ar' dorí a se prepara de invetiatoritie fiacare stipendiu à una suta fi. v. a. 500
 - Diece pentru preparandisci de pedagogia de cate una suta fi. v. a. 1000

Latus . 3500

Translatu . 3500

- Diece stipendie pentru studenti din gimnasie séu scóle reale superióre fiacare de cate una suta fi. v. a. 1000
- Patru stipendie pentru theologi à doue sute fi. v. a. 800
- Patru pentru juristi à doue sute fior. 800
- Trei pentru agronomisci à 200 fi. v. a. 600
- Doue pentru tehnici à doue sute fior. 400
- Doue pentru silvanistici à doue sute fi. 400
- Unulu pentru doctorisantu de filologia unulu pentru filosofia, unulu pentru jure, unulu pentru medicina, fiacare à trei sute fi. v. a., pentru tóte 1200

pentru cari se va recere o sum'a de 8700

deci cá atatu acést'a suma catu si unele spese séu cadantie erariale se se póta acoperi si totudeodata si capitalulu se se sporésca va avé sa fia capitalulu ajunsu la sum'a de doue sute mii fi. v. a.

4. Avendu a se spori capitalulu pana la sum'a de patru sute mii fi. v. a. — acésta va avé a se intempla totu amesuratu conditiuniloru din punctulu 2. — deci din 4% se voru infiintia stipendie numai restulu se va adauge la capitalu, inse cu infiintierea stipendieloru va fi a se tiené ordinu din punctulu alu treilea, adeca: stipendiele se voru duplica.

5. In casu candu spiritulu tempului séu interessulu binelui si fericirei natiunei ar' pretinde, cá ordinea, specia si cathegori'a stipendieloru in punctulu 3 sistemisate, se se modifice, atunci va avé comitetulu asociatiunei transilvane a elabora unu proiectu bine motivatu, si alu substerne adunarei generale, unde luandu-se la desbatere se va decide.

6. Din acestu fondu se voru poté inpartasi cu stipendie numai acei teneri seraci séu orfani fora avere si ajutoriu, cari voru produce testimoniu cu calculi de eminentia din acele studie, cari voru cadé in acelu ramu, pentru care e destinatu stipendiulu, — éra din celelalte studie: calculi de class'a prima si portare buna morala.

7. Dela acest'a recerintia se va poté face exceptiune facia cu petentii din familiile rudenieloru mele, desi parintii acelora nu se voru considera de seraci, — mai incolo cu fii amplotiloru, preutiloru, profesoriloru si docentiloru, déca parintii acelor'a nu voru avé venite, salarie séu létu preste sum'a de cincii sute fi. v. a. anuale.

8. Stipendiele se voru conferi de catra comitetulu asociatiunei transilvane, in care voru avé a participá si doui membrii din familiile rudenieloru mele.

9. Fiacare stipendiatu, carele va dorí a i se lasa stipendiulu si pe viitoriu, va avé a si trimite testimoniu scolare celu mai tardiu pana la 14 die dupa finirea cursului respective depunerea esameniloru, — éra industrasiu voru avé a produce testimoniu dela principáli provediutu cu vidimarea autoritateri respective, si déca testimoniele seu nu voru documenta progressulu si portarea morala receruta, séu nu se voru substerne, se voru lipsi respectivii de stipendie.

10. In casu candu vre-unu stipendiatu absolvandu studiile nu ar' poté ajunge a fi applicatu in officiu si ar' voli a continua studiile mai inalte, va fi a i se lasa stipendiu pana atunci, pana candu nu va mai studia.

11. Deórace capitalele depuse pre langa percente aducu interessuriu micu si sunt espuse multeloru crise, asiá spre sporirea mai perferitória si mai buna asigurare, catu ce va ajunge capitalulu la sum'a de cincidieci mii fi. va fi a se cumpara vre-unu bunu nemiscatoriu, carele apoi se va arenda, si din venitele aceluia se va continua sporirea altui capitalu conformu punctului 2. si ajungundu la alte cincidieci de mii se va cumpara altu bunu nemiscatoriu si asiá mai departe.

Finea testamentului va aparé cu nr. viitoriu,